

JAARVERSLAG 2024

MUSEUM OVERSCHIE

Inleiding

In 2024 stonden voor Museum Overschie twee belangrijke thema's centraal: de afsluiting van het jubileumjaar t.g.v. het 35-jarig bestaan en de start van het proces tot verkrijging van de status van geregistreerd museum. Het eerste thema vooral terugkijkend en beschouwend en het tweede thema vooral toekomstgericht. De registratie moet het museum verder voorbereiden op de toekomst met een goede basis met normen voor diverse processen, heldere afspraken, een onderbouwd beleid en de mogelijkheden tot verkrijgen van financiering van onderhoud van de monumentale museum panden. Tegelijkertijd moeten er ook voorbereidingen en beleidskeuzes gemaakt worden in verband met het naderende vertrek van oprichter en beheerder John van den Berg per 31 december 2025.

Activiteiten

Op 6 januari startten de activiteiten in het museum met een goedbezochte en traditionele nieuwjaarsbijeenkomst. Voorzitter Ger Vroegindewey sprak de aanwezigen toe en wenste iedereen een gelukkig nieuwjaar toe.

Op zaterdag 20 januari nam het museum deel aan Zie Overschie – KUNST, een divers programma in samenwerking met de Grote Kerk en Theater In de Lugt. In het museum gaf Joris Westerenk, curator van de Kunsthal een lezing over Ai Weiwei, wereldberoemde Chinese kunstenaar en mensenrechtenactivist, naar aanleiding van de overzichtstentoonstelling van hem in de Kunsthal.

Het eerste lunchconcert werd georganiseerd op zondag 4 februari met het combo Volledige Vergunning, met deels Overschiese samenstelling.

In april was het weer tijd voor Zie Overschie met als thema JAZZ. In het museum was er op zaterdag 13 april een optreden van Marieke & the Jazz Dunes.

Zaterdag 20 april werd in het museum het 35-jarig jubileum afgesloten met een bijeenkomst voor alle vrijwilligers. Het vormde ook het ideale moment om de nieuwste boekuitgave van het museum te presenteren: Breken en bouwen aan een Museum – 35 jaar Museum Overschie. Het boek van de hand van John van den Berg werd uitgereikt aan Jantje Steenhuis, directeur van Stadsarchief Rotterdam. Tot verrassing van de meeste aanwezigen verscheen op zeker moment, midden in de toespraak van Jannetje Steenhuis, Burgemeester Aboutaleb. Na het afronden van de toespraak spelde hij John van den Berg, voor al zijn verdiensten voor Overschie en het museum in het bijzonder, de Erasmusspeld op. In zijn toespraak verbond de burgemeester dat met een tekst van Jules Deelder:

*Toekomst en
verleden beginnen
in het heden*

Eind april was ook het moment waarop de panelen Overschie in de Tweede Wereldoorlog (fysieke presentatie van de geschiedenis van deze periode) in digitale vorm werden gepresenteerd. Via de website kunnen de panelen bekeken worden.

Tijdens Koningsdag op 27 april was het museum geopend. 's Middags trad de band Vita en Ronald op en waren er voor de kinderen Oudhollandse spelletjes georganiseerd.

In mei, tijdens de Rotterdamse Wederopbouwtagen, nam het museum deel aan activiteiten rondom deze dagen, door o.a. het startpunt te zijn van een door de organisatie van de Wederopbouwtagen samengestelde Kunstroute.

Tijdens het weekend van Verborgten Tuinen op 1 en 2 juni vormde het museum het startpunt van een route langs tuinen in Overschie en directe omgeving.

Zondag 23 juni was er een namiddag concert van Michael Abspoel, ondersteund door musicus Maarten Meddens, met liederen en verhalen van de bekende chansonnier Jacques Brel. Het mooie weer maakte dit concert, samen met een hapje en drankje, tot een bijzondere belevenis.

In de zomerperiode was er op zaterdag 31 augustus een toneelvoorstelling in het Buitenmuseum van het toneelgezelschap Mooi Weer. Ze speelden Carnage van de Franse schrijfster Yasmina Reza.

Zaterdag 14 en zondag 15 september was het museum geopend in het kader van Open Monumentendag. Op zondag trad in het Buitenmuseum het combo Anja Verrijp Jazz op.

Humor was het thema van de volgende Zie Overschie in het weekend van 20 t/m 22 september. In dat kader speelde het toneelgezelschap De Onderneming onder leiding van Eddy Geerlings sketches vanuit archiefstukken van het museum.

In september 1964 werd het Overschiese verzorgingscentrum Den Hoogenban geopend. Laurens, de huidige eigenaar, besteedde daaraan aandacht met verschillende activiteiten. Het museum verleende medewerking aan twee artikelen over de geschiedenis in het magazine Natuurlijk in Overschie en ook door het inrichten van een vitrine met oude gebruiksvoorwerpen in de hal van Den Hoogenban.

Zondag 24 november, tijdens Zie Overschie DANS, speelde toneelgezelschap De Onderneming de leesvoorstelling 'Gevangen verlangen' van Tsjechov, een selectie uit zijn brieven met Olga Knipper.

Vrijdag 13 december werden de activiteiten vanuit het museum afgesloten met de organisatie, samen met de Grote Kerk, van de traditionele Kerstmarkt in de Overschiese Dorpsstraat. Een lang lint van kramen en activiteiten kleurde de straat. Zowel bij als in de kerk en in het museum waren er muzikale optredens.

In 2024 was er vanuit het museum ook actieve betrokkenheid bij de 'Groene Overschiese'. Dit is een samenwerkingsverband gecoördineerd vanuit wmo radar van gemeente, huisartsen, volkstuinverenigingen, molen De Speelman, Buurvrienden FCB-HWD, Natuurmonumenten en Tamarinde. De betrokken organisaties organiseerden verschillende activiteiten en communiceerden dat onder de paraplu van de Groene Overschiese naar de lokale bevolking. Het doel is mensen meer te laten genieten van de evenementen en het groen in en rond Overschie om zo ook bij te dragen aan een gezondere levenshouding.

Museum Overschie werd door enkele actieve bewoners ook betrokken bij pogingen om, samen met Gemeente Rotterdam, een actiever natuurbeheer op te zetten voor het Veerhuiseiland.

Vanuit de afdeling Oncologie van het Erasmus Ziekenhuis is Museum Overschie gevraagd actief mee te denken over het inrichten en openen van een dependance in het hoofdgebouw van Landgoed De Tempel. Het ziekenhuis wil op de Tempel een speciale afdeling inrichten voor de voor- en nabehandeling van patiënten met kanker.

Museum Overschie werkt al jaren nauw samen met Stichting Grote Kerk en theater In de Lugt. Met de vertegenwoordigers hiervan zijn er gesprekken gestart voor een nauwere samenwerking om gezamenlijk meer te organiseren en daarin nauwer samen te werken.

Tentoonstellingen

Vanaf 5 november 2023 stond het museum in het teken van het 35-jarig bestaan. Tot en met 27 april 2024 werd in 10 deelexposities op verschillende plekken een beeld geschetst van de geschiedenis van Overschie, van de geschiedenis van het museum en dat alles geïllustreerd met – soms onverwachte - objecten en beelden uit de rijke collectie. De thema's die in 2024 als leidraad dienden voor de jubileumtentoonstelling waren:

- Het lege land
- Geboren worden in Overschie
- Sleutels van Overschie
- Op school in Overschie
- Rijke Roomse leven

Op zondag 5 mei werd de nieuwe tentoonstelling met 350 zeldzame koffiezetapparaten geopend. Mogelijk de eerste keer dat er met deze voorwerpen een tentoonstelling werd georganiseerd. De apparaten zijn eigendom van Overschieenaar Jan van der Lugt, die voor het verzamelen ervan jarenlang met zijn brommobiel Europa doorreisde. Sommige, soms zeer fraai bewerkte, apparaten gaan terug tot de 19^e eeuw. Aanvullend toonde het museum ook de eigen verzameling van oude koffiekannen en aan koffie gerelateerde voorwerpen.

Parallel aan deze expositie was er ook een presentatie van schilder- en tekenwerk van Overschieenaar Bob Post.

Vanaf 8 september t/m 12 januari konden bezoekers de tentoonstelling 'Voorzichtig breekbaar!' bezichtigen. Een samengestelde tentoonstelling van bijzonder glaswerk uit particuliere verzamelingen, zoals het fraaie oranje glas van museumvrijwilliger André Toen en zijn medelid van de verzamelaarsvereniging 'De Oude Flesch', Willem van Traa. Ook vanuit de verzameling van de Overschiese Adri van der Meulen was een bijzondere verzameling van bloembollenglazen in verschillende kleuren te zien. Vanuit de eigen verzameling waren enkele vitrines ingericht met oud gebruiks- en gelegenhedsglas te zien, zoals melkflessen, weckpotten, flessen voor frisdrank en advocaat, maar ook inktpotjes en ander huishoudelijk glaswerk.

Aanwinsten

In 2024 werd door verschillende giften de verzameling van het museum weer uitgebreid.

Twee bijzondere voorwerpen springen daarbij in het oog. Nadat in december 2023 de Bethelkerk aan het Oranjeplein afbrandde, is aan de Nederlands Gereformeerde kerk de oude sleutel gevraagd voor de collectie oude sleutels van voormalige Overschiese gebouwen.

Vanuit de familie Maastricht verkreeg het museum de originele oude Overschiese vlag die aan het Raedthuys in de Overschiese Dorpsstraat hing.

In de loop van het jaar werden ook aangenomen:

- 2 schilderijen van kunstschilder W.K. Scholten van molen De Werklust en van een toegangshek
- Statenbijbel uit de Herenbank van De Tempel uit de oude Grote Kerk
- Schilderij van de Hoge Brug van schilder A.J. van Dijck

Samenwerking met MuseumDepotshop

In 2024 werd de samenwerking voortgezet met de Museumdepotshop om overbodige en dubbele voorwerpen uit de museumcollectie een tweede (of mogelijk zelfs meer) bestemming te geven. De verkoop bracht voor het museum een mooie opbrengst op.

Bijeenkomsten

Het aantal bijeenkomsten van diverse aard als familiebijeenkomsten, verjaardagsfeesten, reünies, zakelijke bijeenkomsten en vergaderingen etc. was door het ontbreken van voldoende vrijwilligers minder dan we gewend waren, maar toch wel substantieel. Naar schatting zijn er zo'n 40 van dit soort bijeenkomsten geweest.

Bezoek

Een complete registratie van alle bezoekers is beperkt mogelijk doordat een centraal registratiesysteem niet mogelijk is. Het bezoek van de openstellingen op zondagmiddag varieerde van 0 bezoekers tot soms wel 25-30 bezoekers per openstelling. Daarnaast trokken de diverse activiteiten grotere groepen bezoekers, net als het bezoek bij de diverse evenementen waar het museum onderdeel van was. Door het jaar heen waren er ook verschillende groepen fietsers die het museum aandeden voor een kort bezoek met lunch of kop soep en een korte rondleiding. De organisatie van vaartochten vanuit Delft naar de Van Nelle fabriek deed ook een aantal keren het museum aan tijdens een tussenstop van het varen achter de Grote Kerk.

De schatting is dat het aantal bezoekers aan het museum in 2024 zo'n 3.000 – 3.500 mensen is geweest.

Vrijwilligers

Vrijwilligersbijeenkomsten waren er op 1 februari, 21 juni en op 9 oktober. Belangrijkste reden voor het bijeen roepen van de vrijwilligers was hen te informeren over de stappen die door het bestuur genomen zijn om te komen tot een geregistreerd museum. De bijeenkomsten hadden ook als doel het draagvlak voor dit proces te vergroten en vrijwilligers nauwer te betrekken bij dit intensieve en uitgebreide proces.

De avonden werden door de vrijwilligers goed bezocht en leverden goede interactie op, met ook verschillende vrijwilligers die zich actief willen inzetten voor dit proces. Voor het proces van de registratie is een aparte medewerker aangetrokken in de persoon van Naomi de Vries.

Parallel aan het proces van de registratie waren diverse werkgroepen actief met bijzondere projecten als het voorbereiden van een Overschiese canon en het onderzoeken, uitbreiden en digitaliseren van het WOII-archief.

Op bijna dagelijkse basis waren de vrijwilligers actief bij: tuinwerkzaamheden, onderhoud, ondersteuning bij bezoek van groepen, suppoostendiensten, archivering en digitalisering.

Het vrijwilligersbestand bestond in 2024 uit 59 vrijwilligers. Enkele vrijwilligers stopten met hun activiteiten, maar gelukkig was er ook aanwas van nieuwe vrijwilligers. Twee vrijwilligers, Dina Kohen en Piet Hein Both, overleden in 2024.

Donateurs

De belangrijke doelgroep van donateurs die het museum trouw steunt met een jaarlijkse bijdrage daalde in 2024 niet. Het totaal aantal donateurs per 31 december 2024 bedroeg 440. Ten opzichte van 2023 betekende dit een lichte terugloop. Er was een aantal opzeggingen met uiteenlopende redenen, maar ook meldde zich een aantal nieuwe donateurs.

Bestuurssamenstelling

De bestuurssamenstelling kende in 2024 een enkele wijziging. Door een aanstaande verhuizing naar Elst GLD legde bestuurslid Bert van Eekelen zijn functie neer. In zijn plaats werd Marije de Vreeze, bewoner van de Overschiese Dorpsstraat, bereid gevonden toe te treden tot het bestuur.

januari 2025

Leo Kool

secretaris